

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Служби у справах
дітей та сім'ї

виконавчого органу Київської міської ради
(Київської міської державної адміністрації)

Валерій ТАНЦЮРА

**ЗВІТ про роботу
Служби у справах дітей та сім'ї
виконавчого органу
Київської міської ради
Київської міської
державної адміністрації
за I півріччя 2020 року**

ЗМІСТ

1. Кадрове забезпечення Служби	3
2. Проведення профілактичних рейдів	4
3. Соціальний захист дітей, які потребують уваги з боку державних органів	5
3.1. Реабілітаційна робота в центрах соціально-психологічної реабілітації дітей	5
3.2. Робота Київських міських центрів	6
3.3. Робота Міського центру дитини	8
4. Профілактична робота Служби з дітьми, які опинились у складних життєвих обставинах	14
5. Профілактична робота з дітьми	15
5.1. Діти, які перебувають у конфлікті із законом	15
5.2. Контроль за додержанням законодавства про працю неповнолітніх	16
5.3. Профілактична робота з попередження шкідливих звичок серед дітей	16
5.4. Правова робота серед дітей	16
5.5. Робота підліткових клубів за місцем проживання	17
6. Оздоровлення дітей	17
7. Робота Служби у справах дітей та сім'ї щодо забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	17
8. Робота Служби у справах дітей та сім'ї з питань соціально-правового захисту дітей, які перебувають на вихованні в дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях	22
9. Захист прав дітей-сиріт переселених із зони тимчасово окупованих територій, АР Крим та зони проведення антитерористичної операції	24
10. Контроль за діяльністю районних Служб у справах дітей та сім'ї, спеціальних установ для дітей, з питань соціально-правового захисту дітей	26
11. Робота із зверненнями громадян	26
12. Сімейна політика	28
12.1. Робота по запобігання та протидії домашньому насильству	28
12.2. Робота щодо протидії торгівлі людьми	33
12.3. Реалізація сімейної політики та підтримка сім'ї	37
12.4. Робота з багатодітними сім'ями	38

1. Кадрове забезпечення Служби

Робота з питань управління персоналом в Службі здійснюється відповідно до вимог законодавства про державну службу та трудового законодавства, визначених актами і дорученнями Президента України, Закону України «Про державну службу», антикорупційного законодавства, трудового законодавства та нормативно-правових актів України. Відповідальним за ведення питань управління персоналом в Службі у справах дітей та сім'ї виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) визначено головного спеціаліста з питань управління персоналом Сачкову Тетяну Миколаївну.

В Службі запроваджено річне планування роботи з персоналом.

Станом на 30.06.2020 року штатна чисельність Служби у справах дітей та сім'ї становить 26 осіб. Фактично працюючих – 23 особи.

Протягом першого півріччя 2020 року було звільнено головного спеціаліста з питань внутрішнього фінансового контролю та аудиту Ніколаєнко Наталю Миколаївну (з 23.04.2020) в порядку переведення до Служби у справах дітей та сім'ї Голосіївської районної в місті Києві державної адміністрації.

Також протягом звітнього періоду на посаду головного спеціаліста відділу сімейної політики (на час відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею шестирічного віку основного працівника) призначена Хандога Наталія Вікторівна (з 03.04.2020) в порядку переведення з Департаменту суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Протягом звітнього періоду працівники Служби не притягувалися до дисциплінарної відповідальності.

З метою встановлення чіткого обліку державних службовців, у Службі забезпечується порядок формування та ведення особових справ державних службовців. Заповнення особових справ на нових працівників Служби проводиться згідно з Порядком ведення та зберігання особових справ державних службовців, затвердженим наказом Національного агентства України з питань державної служби від 22 березня 2016 року № 64 (зі змінами).

Трудові книжки оформлені на всіх працівників згідно з Кодексом законів про працю України, куди в обов'язковому порядку занесені записи про прийняття на посаду, прийняття присяги державного службовця та присвоєння відповідного рангу, зі всіма наступними переміщеннями та змінами рангів. Всі відомості про рух трудових книжок фіксуються у книзі обліку трудових книжок працівників Служби. Трудові книжки та особові справи працівників зберігаються у сейфі.

Виконання обов'язків з організації роботи з питань запобігання та виявлення корупції в Службі здійснюється головним спеціалістом з питань запобігання та виявлення корупції. На дану посаду 15 травня 2019 року переведена Місюра Тамара Сергіївна.

З метою запобігання та виявлення корупції і дотримання актів законодавства про державну службу, всіма працівниками Служби вчасно подані декларації осіб, уповноважених на виконання функцій держави та місцевого самоврядування за 2019 рік, та проведений аналіз підсумків декларування. Узагальнена інформація та

відповідні пропозиції щодо підсумків декларування за 2019 рік подано до виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації). За результатами проведеного аналізу конфлікту інтересів не виявлено.

Серед працівників Служби у справах дітей та сім'ї відсутні особи, які притягалися до відповідальності за корупційні правопорушення.

Протягом звітнього періоду керівництво Служби забезпечувало державним службовцям необхідні умови і гарантії щодо їх службової діяльності. Здійснювався антикорупційний контроль щодо кадрової роботи, фінансових питань, внутрішнього трудового розпорядку, законодавства про охорону праці. Забезпечуються вимоги закону України «Про державну службу» та інших нормативно-правових актів про державну службу. Організаційно-розпорядчі документи ведуться згідно із встановленими законодавством нормативами. Протягом року, у визначені вищими інститутами терміни, подавалася відповідна інформація про заходи запобігання та виявлення корупції в Службі. Питання дотримання антикорупційного законодавства перебуває на постійному контролі у керівництва Служби.

2. Проведення профілактичних рейдів

З метою запобігання дитячій безпритульності та бездоглядності, зміцнення правопорядку серед дітей в м. Києві, соціального захисту дітей та підлітків, які залишилися без батьківської опіки та піклування, у місті Києві першого півріччя 2020 року районними Службами у справах дітей та сім'ї спільно з відділами управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції у м. Києві було проведено 115 профілактичних рейдів «Діти вулиці», у ході яких виявлено 23 дитини.

Із загальної чисельності виявлених дітей:

- ✓ дітей дошкільного віку – 7;
- ✓ дітей віком від 6 до 14 років – 8;
- ✓ дітей віком від 14 до 18 років – 8;

з них 14 учнів шкіл і профтехучилищ, 2 дітей, що не навчаються.

Аналізуючи місця виявлення дітей, слід зазначити, що найбільшу чисельність дітей було вилучено з сім'ї – 13, з вулиці – 9 дітей, 1 дитина – підкидьок.

З дітей, який було виявлено під час рейдів 10 повернуто в сім'ю, 5 влаштовано до закладів соціального захисту, 8 влаштовано до закладів системи охорони здоров'я.

Поряд з цим, у ході рейдів постійно проводяться обстеження житлово-побутових умов проживання дітей, які опинились в складних життєвих обставинах. Так, протягом звітнього періоду було здійснено 680 виїздів у такі сім'ї.

Крім того, під час рейдів 205 батьків було попереджено про відповідальність за невиконання батьками своїх обов'язків, виявлено 1 порушення правил торгівлі спиртними напоями та тютюновими виробами та попереджено 1 посадову особу.

Ініційовано 71 притягнення до відповідальності батьків за неналежне виконання своїх батьківських обов'язків.

Інформація про результати проведення профілактичних рейдів

Рік	Проведено рейдів	Загальна чисельність виявлених дітей	З них					За підсумками рейдів, кількість дітей			
			вилучено з вулиці, безпритульних та бездоглядних дітей	вилучено з сім'ї	вилучено з комп'ютерних клубів, розважальних залів	знайдено або підкинуто	Вживали наркотики або токсичні речовини	повернено в сім'ю	повернено до навчальних закладів	влаштовано до ЦСПР	влаштовано до лікарняних закладів
2010	277	131	55	28	37	11	-	33	24	46	28
2011	296	104	51	10	29	6	-	43	1	37	15
2012	396	98	52	23	10	1	-	26	18	12	30
2013	300	88	36	19	33	-	2	44	11	13	20
2014	314	65	28	20	16	1	0	26	2	15	22
2015	280	54	21	15	14	-	1	20	5	16	13
2016	238	47	25	17	5	-	-	7	5	16	19
2017	285	78	32	36	2	6	0	10	0	24	44
2018	303	104	47	55	0	2	0	4	0	32	68
2019	271	55	23	32	0	0	0	2	3	21	29
1 півріччя 2020	115	23	9	13	0	1	0	10	0	5	8

3. Соціальний захист дітей, які потребують уваги з боку державних органів

3.1. Реабілітаційна робота в центрах соціально-психологічної реабілітації дітей

Метою функціонування Центрів соціально-психологічної реабілітації дітей (далі-Центри) Служби у справах дітей та сім'ї виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) є надання комплексу соціально-психологічних, педагогічних, медичних, правових на інших видів допомоги дітям, які опинились в складних життєвих обставинах, та потребують проходження соціально-психологічної реабілітації. У підпорядкуванні Служби у справах дітей та сім'ї працює 2 таких заклади: по проспекту Маяковського, 28-В та по вул. Полярній, 7-а.

Так, протягом першого півріччя 2020 року у Центрах перебувало 115 дітей, прийнято протягом року 30 дітей, вибули – 43 дітей.

Причини перебування дітей, які поступили до Центру протягом року:

- ✓ Складні життєві обставини – 90;
- ✓ Залишилися поза сімейним оточенням – 18;

- ✓ Переведені з інших закладів соціального захисту дітей – 2;
- ✓ В наслідок жорстокого поводження з ними – 5.

Із загальної чисельності вихованців, які перебували у Центрі, за категоріями:

- ✓ дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування – 7;
- ✓ дітей, батьки яких ухиляються від виконання батьківських – 93;
- ✓ дітей з повних сімей – 40;
- ✓ дітей з неповних сімей – 60.

Із дітей, які проходили комплексну реабілітацію, 18 дітей вибуло в біологічну сім'ю, 3 дітей влаштовано під опіку, 8 дітей влаштовано до прийомних сімей, дитячого будинку сімейного типу, 5 дітей вибули, з Центру не пройшовши повний курс реабілітації, 9 разів вихованці самовільно залишали Центр.

В місті Києві функціонує мережа центрів соціально-психологічної реабілітації дітей, створених такими благодійними та громадськими організаціями як БФ Фонд «Асперн», ВГБФ «Батьківська турбота», «Місто щасливих дітей», Центр захисту дітей «Наші діти» структурного осередку Німецько-польсько-українського товариства в Україні. З цими організаціями та Центрами тісно співпрацюють міська та районні служби у справах дітей та сім'ї столиці.

3.2. Робота Київських міських центрів

Робота Київського міського Правобережного та Лівобережного центрів для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді

Основним завданням Центру є створення умов для соціальної адаптації ВІЛ-інфікованих дітей та молоді. Крім того, центри надають психологічні, інформаційні соціально-педагогічні, соціально-медичні послуги, надають батькам методичні поради, організують роботу груп взаємодопомоги для ВІЛ-інфікованої молоді, а також їх батьків. Центри здійснюють заходи змістовного дозвілля.

Протягом першого півріччя 2020 року Правобережним центром для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді надано соціальні послуги 944 особам, з них: 211 – хлопчикам/чоловікам, 733 – дівчаткам/жінкам.

Київським міським Лівобережним центром для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді протягом звітнього періоду надано соціальні послуги 376 особам, з них: 139 – чоловікам/хлопчикам, 237 – жінкам/дівчаткам.

Робота Київського міського центру соціально-психологічної допомоги

Основним завданням Центру є надання допомоги особам, які опинилися у складних життєвих обставинах (насильство в сім'ї, учинення стосовних злочину), забезпечує реалізацію прав дітей, молоді, сім'ї у суспільстві, надає консультації з питань виховання дітей, сприяє гармонійному розвитку осіб, їх соціальному патронажу, забезпечує пошук донорів для надання гуманітарної допомоги.

Протягом звітнього періоду центром соціально-психологічної допомоги надано соціальні послуги 572 особам та 8 сім'ям. В результаті вирішення проблеми з закладу вибуло 4 особи та 7 сімей, що знаходилися на обліку.

Робота Київського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді

Протягом січня-червня 2020 року спеціалістами Київського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, надано **22 323 соціальні послуги**, з них: психологічні – 682, соціально-педагогічні – 1616, інформаційні – 9960, індивідуальні методичні, юридичні та організаційно-розпорядчі – 10065. Також, до надання соціальних послуг залучені спеціалісти шляхом укладання угод цивільно – правового характеру, 44 спеціаліста (середньооблікова кількість за I півріччя).

Крім основної діяльності Центру в першому півріччі 2020 року також проводилася з особами з числа ветеранів АТО, членами їхніх сімей та фахівцями, що надають їм послуги – 4761 особа.

Робота в першому кварталі велася в особистій присутності, в другому – дистанційно (телефон, соціальна мережа ФБ, програми Zoom та Skype), як індивідуально, так і в групах. Індивідуальну допомогу отримали 2673 особи (1222 онлайн), в групах – 2088 осіб (332 онлайн).

Таким чином, протягом першого півріччя 2020 року спеціалістами Київського міського центру за програмою «Турбота. Назустріч киянам» надано надано **6310 соціальних послуг**, з них: інформаційних – 2685, соціально-педагогічних – 2310; психологічних – 1315.

Відповідно до пріоритетів державної молодіжної та соціальної політики, завдань київської міської влади та запиту територіальної громади міста Києва на 2020 рік пріоритетами реалізації соціальних програм та заходів визначено наступні:

- ✓ участь у розбудові ефективної мережі з надання якісних соціальних послуг сім'ям у складних життєвих обставинах, в тому числі сім'ям внутрішньо переміщених осіб, сім'ям учасників АТО, особам з числа дітей-сиріт у територіальній громаді міста Києва;
- ✓ профілактика соціально небезпечних хвороб – ВІЛ-інфекції, туберкульозу, гепатитів В і С серед підлітків і молоді груп ризику та їх найближчого оточення;
- ✓ активізація столичної громади (громадських, благодійних, релігійних організацій) з метою підвищення потенціалу сімей/ осіб з дітьми та молоді, які потребують підтримки. Підтримка волонтерського руху в реалізації соціальної та молодіжної політики м. Києва

Робота Київського міського центру сім'ї «Родинний дім»

Центр сім'ї «Родинний дім» забезпечує підтримку малозабезпечених, багатодітних, студентських сімей, а також сімей, в яких проживають діти-сироти, організовує та здійснює заходи, пов'язані з соціальною та правовою підтримкою дітей з проблемних сімей.

Центром «Родинний дім» за I півріччя 2020 року було охоплено 1 373 і надано 2 968 послуг, з них:

- індивідуальними консультаціями психологів та юриста охоплено 337 осіб і надано 674 послуги;

- заходами охоплено 1 040 осіб, наданих послуг – 2 294.

3.3. Робота Міського центру дитини

Метою діяльності Міського центру дитини є реалізація державної політики у сфері розвитку сімейних форм виховання (усиновлення, опіка/піклування, прийомна сім'я, дитячий будинок сімейного типу, патронатна сім'я) для забезпечення умов реалізації конституційного права кожної дитини на проживання в сім'ї.

Напрямами роботи Центру є оцінка потреб дитини та її соціального оточення, а також розвиток сімейних форм виховання для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Протягом I півріччя 2020 року за напрямками роботи Центру спеціалістами було надано **2232** послуги для **1073** осіб.

За напрямком «**Оцінка потреб дитини та її соціального оточення**» фахівцями Центру було проведено роботу з **506** клієнтами, з яких здійснено соціально-психологічне обстеження **139** дітей.

Клієнтам було надано **1034** послуги з них:

- ✓ Психологічна діагностика – 226.
- ✓ Психологічні консультації – 467.
- ✓ Інформаційні консультації – 341.

Метою соціально-психологічного обстеження є вивчення потреб дітей та їх соціального оточення, які перебувають у складних життєвих обставинах, та визначення необхідного виду соціально-психологічної допомоги.

Здійснення соціально-психологічного обстеження здійснювалось за наступною проблематикою:

- ✓ Позбавлення батьківських прав батька/матері – 18.
- ✓ Визначення місця проживання дитини – 30.
- ✓ Встановлення графіку зустрічей з дитиною – 6.
- ✓ Усунення перешкод у вихованні дитини – 14.
- ✓ Участь батька/матері або інших членів родини у вихованні дитини – 29.

Виявлення ознак жорстокого поводження чи насилля над дитиною:

- ✓ фізичне насилля – 5;
- ✓ сексуальне насилля – 0;
- ✓ психологічне насилля – 48.

Оцінка особистісного розвитку дитини:

- ✓ пізнавальна діяльність – 1;
- ✓ поведінкові порушення – 1;
- ✓ психічні розлади – 0.

Кількість дітей, з якими працювали спеціалісти Міського центру дитини за напрямком «**Оцінка потреб дитини та її соціального оточення**» по районах:

Кількість дітей, з якими працювали спеціалісти МЦД по районах		ССД	Само- звер- нення
Район	Загальна кількість дітей		

Голосіївський р-н	1	1	-
Дарницький р-н	14	14	-
Деснянський р-н	14	12	2
Дніпровський р-н	8	6	2
Оболонський р-н	6	5	1
Печерський р-н	-	-	-
Подільський р-н	26	23	3
Святошинський р-н	10	8	2
Солом'янський р-н	35	30	5
Шевченківський р-н	25	20	5
Регіони	-	-	-
Разом:	139	119	20

Розподіл дітей за віком і статтю, з якими була проведена робота в даному напрямку:

Вік дітей	Хлопч.	Дівч.	Разом:
- від 0 до 3 років	4	2	2
- від 4 до 7 років	33	18	15
- від 8 до 11 років	51	36	15
- від 12 до 18 років	51	30	21
Разом:	139	86	53

За напрямком «Розвиток сімейних форм виховання для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» було проведено роботу з **511** клієнтами, з них 123 дитини.

- ✓ За консультацією з різних питань щодо сімейних форм виховання звернулось **205 осіб**.
- ✓ Оцінка потреб, фото-, відео зйомка дітей, які потребують влаштування в сімейні форми виховання проводилась з **77 дітьми**.
- ✓ Психологічна підтримка батьків та дітей залучених у сімейні форми виховання була надана **157 особам**, з них 11 дітей.
- ✓ Оцінка потреб дитини та її соціального оточення: **72 особи**, з них 35 дітей.

За даний період громадяни, які мають обмеження щодо виховання дитини-сироти (вік, стать, нереальні очікування, наявність проблем особистісного характеру) не звертались.

Впродовж I півріччя 2020 р. не звертались особи, які за власним бажанням відмовились від виховання дитини-сироти.

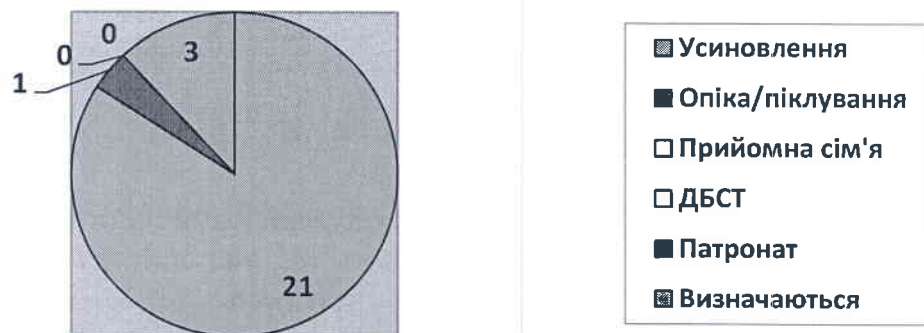
Також за потребою прийомних батьків спеціалістами Центру проводяться зустрічі групи їх взаємо підтримки.

За напрямком «**Розвиток сімейних форм виховання для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування**» було надано **986** послуг, з них:

- ✓ Психологічна діагностика – 49.
- ✓ Інформаційні консультації – 490.
- ✓ Психологічні консультації – 316.
- ✓ Взаємодобір дитини та сім'ї – 54.
- ✓ Оцінка потреб, фото-, відео зйомка дітей, які потребують влаштування в сімейні форми виховання – 77.

За консультацією з питань сімейних форм виховання звернулось 25 осіб (за анкетами), з них:

- ✓ з питань усиновлення звернулося 21 особа;
- ✓ з питань опіки/піклування – 1 особа;
- ✓ з питань створення прийомної сім'ї – 0 осіб;
- ✓ з питань створення дитячого будинку сімейного типу – 0 осіб;
- ✓ з питань патронатного виховання – 0 осіб;
- ✓ ті, хто визначаються – 3 особа.

Розподіл звернень громадян по районах (за анкетами):

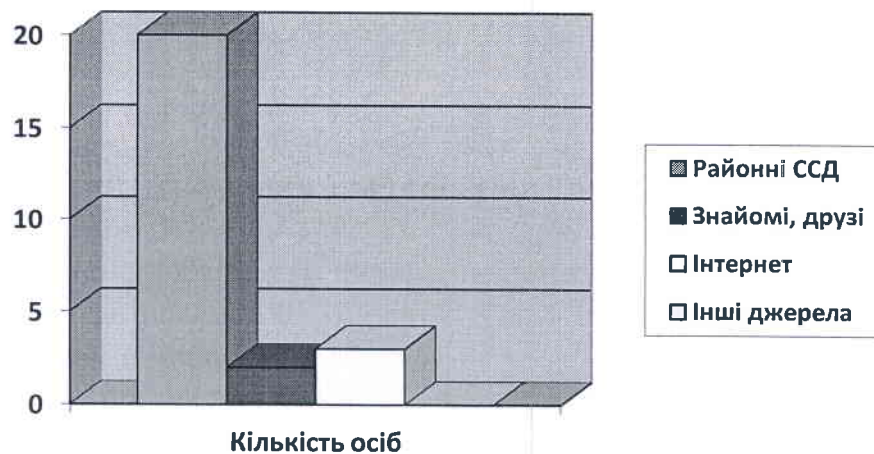
Район	Кількість осіб
Голосіївський р-н	0
Дарницький р-н	5
Деснянський р-н	0
Дніпровський р-н	0
Оболонський р-н	3
Печерський р-н	2
Подільський р-н	6
Святошинський р-н	4

Солом'янський р-н	3
Шевченківський р-н	2
Інше	0
Разом:	25

Розподіл звернень громадян відповідно до джерел інформування (за анкетами):

Моніторинг звернень громадян з питань сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування за I півріччя 2020 р. показав, що джерелами їх інформування були:

- ✓ 20 осіб – направлення районних Служб у справах дітей та сім'ї (ССДС);
- ✓ 2 осіб – рекомендації друзів, знайомих;
- ✓ 3 осіб – Інтернет;
- ✓ 0 осіб - інші джерела.

З метою влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, спеціалістами Центру здійснювалась оцінка їх потреб (вивчення соціальної історії дитини, стану психічного та фізичного здоров'я; фото- та відео зйомка) для подальшого процесу взаємо добору дітей та майбутніх батьків:

Влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування до сімейних форм виховання

№ п/п	Установи, з якими відбувається взаємодія з в рамках влаштування дітей у сімейні форми виховання	Кількість дітей, які влаштовані у сімейні форми виховання
1.	Київський міський будинок дитини ім. М.М. Гогольського	3
2.	Київський міський будинок дитини "Берізка"	2
3.	Дарницький дитячий будинок-інтернат	-
5.	Центр допомоги дітям "Місто щасливих дітей"	1
6.	Центр соціально-психологічної реабілітації "Ковчег"	-
7.	Центр соціально-психологічної реабілітації ССД ВО	-

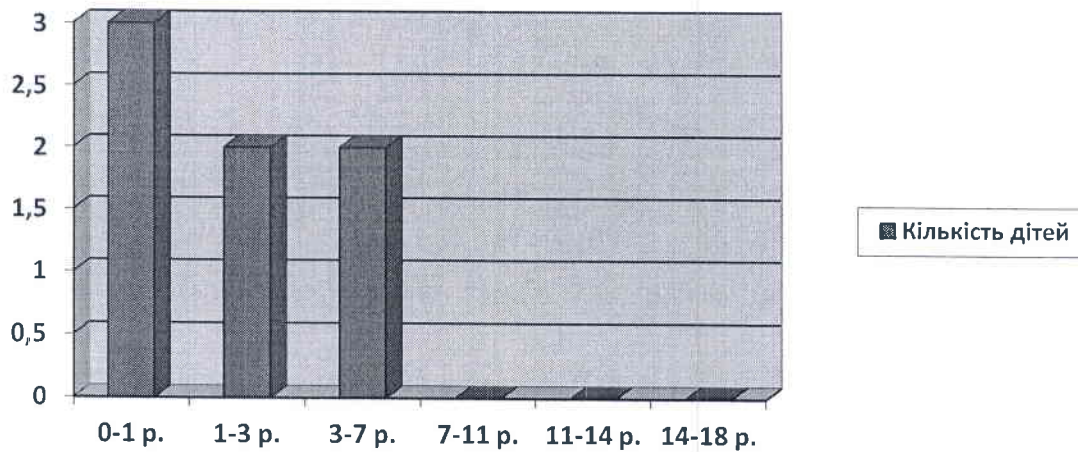
	КМДА	
8.	ЦСПР №1 Служби у справах дітей КМДА	1
9.	Центр соціально-психологічної реабілітації БО «Асперн»	-
10.	ДБСТ, ПС, патронат	-
11.	Центр захисту дітей «Наші діти»	-
12.	З інших міст	-
13.	Інші	-
Разом:		7

Оцінка потреб, фото-, відео зйомка дітей, які перебувають у соціальних закладах і потребують влаштування у сімейні форми виховання

№ п/п	Установи, з якими відбувається взаємодія з в рамках влаштування дітей у сімейні форми виховання	Кількість дітей
1.	Київський міський будинок дитини ім. М.М. Гоголя	22
2.	Київський міський будинок дитини “Берізка”	21
4.	Дарницький дитячий будинок-інтернат	-
5.	Центр допомоги дітям “Місто щасливих дітей”	7
6.	Центр соціально-психологічної реабілітації “Ковчег”	5
7.	Центр соціально-психологічної реабілітації ССД ВО КМДА	2
8.	ЦСПР №1 Служби у справах дітей КМДА	6
9.	Центр соціально-психологічної реабілітації БО «Асперн»	2
10.	ДБСТ, ПС, патронат	-
11.	Центр захисту дітей «Наші діти»	8
12.	З інших міст	-
13.	Інші	4
Разом:		77

Віковий розподіл дітей, влаштованих до сімейних форм виховання:

	Усиновлення:	Опіка/піклування:	ДБСТ	Прийомна сім'я	Патронатне виховання	Разом
- від 0 до 1 р	1	2				3
- від 1 до 3 р		2				2
- від 3 до 7р	1	1				2
- від 7 до 11р						
- від 11 до 14р						
- від 14 до 18р						
Разом:	2	5				7

За напрямком «**Медіація у врегулюванні спорів між батьками щодо дітей**» у звітний період було надано **212 послуг 56 клієнтам**. Робота проводилась з сім'ями, які вже розлучені чи знаходяться у процесі розлучення та мають спірні питання щодо місця проживання дітей, графіку зустрічей одного з батьків з дитиною тощо.

Разом з тим, фахівцями Центру здійснюється інформаційно-методична та навчально-організаційна діяльність.

В рамках інформаційно-методичної діяльності проведена наступна робота:

- ✓ Систематично поповнюється інформаційна база дітей, які мають статус дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування, зокрема, соціальна історія дитини, стан її психічного та фізичного здоров'я; фото- та відеозйомка.
- ✓ Розробка нових буклетів щодо розширення послуг для громадян (за запитом).
- ✓ Розповсюджуються інформаційні буклети для громадян, які бажають прийняти на виховання у свою сім'ю дитину-сироту;
- ✓ Інформація про діяльність Міського центру дитини розміщена в електронній мережі Internet. Зокрема, Міський центр дитини має свій сайт за електронною адресою <http://mcd.org.ua/> та сторінку в міжнародній соціальній мережі за адресою <https://www.facebook.com/Городской-центр-ребенка/195243967266173>.

Навчально-організаційна діяльність Центру I півріччя 2020 р. складається з наступних заходів:

1. Продовжується взаємодія Міського центру дитини з районними ССДС та ЦСССДМ з метою налагодження співпраці.
2. Продовжується співпраця з благодійними та громадськими організаціями з метою реалізації спільних завдань щодо захисту прав дітей: «Одна Надія», «Наші діти», «Місто щасливих дітей», «Ковчег», Альянс «Україна без сиріт», «Даун синдром», «Сонячне саяво».

3. Проводяться інтервізійні зустрічі волонтерів-сімейних медіаторів (зустріч спеціалістів для допомоги один одному та обміну досвідом з метою підвищення своєї майстерності).
4. Під час карантину та обмеження прийому громадян співробітники активно підвищували кваліфікацію шляхом участі у профільних онлайн-тренінгах та вебінарах.

4. Профілактична робота Служби з дітьми, які опинились у складних життєвих обставинах

Значна частина сімей мешканців столиці продовжує потребувати соціально-психологічної допомоги через проблеми, які виникають між членами сім'ї, або між сім'єю та її зовнішнім оточенням. Сучасний стан сім'ї в Україні можна охарактеризувати як кризовий. Відбувається девальвація змісту сімейного життя, його орієнтування на виховання дітей. Батьки, не володіючи у достатній мірі знаннями про вікові і індивідуальні особливості дитини та її розвитку, нерідко здійснюють виховання інтуїтивно.

Зростання кількості дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах обумовлене тим, що відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 03.10.2018 №800, на вказаний облік взято дітей, яким надано статус «дитини, постраждалої від воєнних дій».

Протягом першого півріччя 2020 року на обліку в районних Службах у справах дітей та сім'ї перебувало 1207 дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, з них через наступні причини:

- ✓ батьки або особи, що їх замінюють, ухиляються від виконання батьківських обов'язків – 487 дітей,
- ✓ зазнали насильства в сім'ї – 689 дітей, в тому числі, постраждали від воєнних дій,
- ✓ систематично самовільно залишають місце постійного проживання – 11 дітей,
- ✓ діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, - переселенці із зони АТО – 20.

З метою покращення ситуації у сім'ї, відновлення її виховних функцій, за звітний період Службами у справах дітей та сім'ї здійснено 1033 виїзди у сім'ї дітей, які опинились у складних життєвих обставинах. За результатами вивчення ситуацій, які склалися у цих сім'ях, до Центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді направлено 167 клопотань про необхідність організації соціального супроводу.

У разі, коли батьки свідомо ухиляються від виконання своїх батьківських обов'язків, Службами у справах дітей та сім'ї перед органами внутрішніх справ порушується клопотання про притягнення цих батьків до адміністративної відповідальності (ст.184 КпАП).

Так, за звітний період до органів внутрішніх справ Службами у справах дітей та сім'ї було направлено 79 таких клопотань, 24 з них задоволено. У випадках, коли дії батьків відносно дитини носять небезпечний характер, Служби у справах дітей та сім'ї порушують перед правоохоронними органами клопотання про притягнення батьків до

кримінальної відповідальності за злочин, передбачений ст.166 Кримінального кодексу України. За поточний період було порушено 1 таке клопотання.

За звітний період 2020 року до судів було подано 47 позовів про позбавлення батьків батьківських прав та 3 про відібрання дітей у батьків без позбавлення їх батьківських прав. Задоволено позовів про позбавлення батьківських прав – 25 (з врахуванням поданих у минулому році), про відібрання 2.

Із загальної чисельності дітей, які внаслідок винесення судових рішень стали позбавленими батьківського піклування:

- ✓ влаштовані в постійну форму влаштування (усиновлення, опіка, піклування, прийомна сім'я, дитячий будинок сімейного типу) – 11 дітей,
- ✓ перебувають у Центрах соціальної реабілітації дітей – 26,
- ✓ влаштовані по тимчасовій заяві у сім'ю – 12 дітей.

Протягом звітного періоду Службами у справах дітей та сім'ї було виявлено та взято на облік 293 дитини, які опинились у складних життєвих обставинах, знято з даного обліку 149 дітей з наступних причин:

- ✓ покращення ситуації в сім'ї – 43 дитини,
- ✓ через позбавлення батьків батьківських прав, відібрання – 49 дітей,
- ✓ переїзд сім'ї на інше місце проживання – 22 дитини,
- ✓ досягнення дітьми повноліття – 19 дітей,
- ✓ смерть батьків – 5 дітей,
- ✓ засудження батьків або взяття їх під варту – 3 дітей,
- ✓ з інших причин – 7 дітей.

5. Профілактична робота з дітьми

5.1 Діти, які перебувають у конфлікті з законом

Служби у справах дітей та сім'ї є одним з важливих суб'єктів, які відповідають за формування та реалізацію політики у сфері захисту дитинства. Одним з завдань, покладених на Служби, є робота з профілактики правопорушень у дитячому середовищі, що, зокрема, передбачено законом України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей».

Враховуючи складність і багатогранність дитячої злочинності, для запровадження дієвого механізму профілактики цього явища на рівні територіальної громади необхідний чіткий механізм співпраці дотичних суб'єктів на різних рівнях профілактики. Враховуючи функціональні обов'язки, які покладені у відповідності до законодавства на працівників служб у справах дітей та сім'ї в частині профілактики дитячої злочинності, на сьогоднішній день працівники міської та районних в місті Києві служб у справах дітей та сім'ї в більшій мірі працюють в межах своєї компетенції на вторинному та третинному рівнях, тобто з дітьми, які перебувають на обліку у органах пробації, а також на профілактичному обліку районних у м. Києві відділів ювенальної превенції.

Протягом першого півріччя 2020 року Службами у справах дітей та сім'ї з категорією дітей, які перебувають у конфлікті з законом, проведено наступні заходи:

- ✓ профілактично-інформаційні бесіди з дітьми – 14;
- ✓ бесіди профілактичного змісту з батьками – 17;

Протягом звітнього періоду представниками Служб у справах дітей та сім'ї взято участь у судових засіданнях по розгляду кримінальних справ щодо неповнолітніх 184 рази.

5.2 Контроль за додержанням законодавства про працю неповнолітніх

Поточного року Службами у справах дітей та сім'ї районних в місті Києві державних адміністрацій проведено 2 перевірки підприємств/організацій з питань додержанням законодавства про працю дітей. Перевірено умови праці 43 дітей.

Враховуючи відсутність чіткої правової визначеності компетенції Служби в частині здійснення перевірок підприємств щодо праці дітей, що часто у практичній роботі призводить до того, що представників Служби просто не допускають на перевірку, посилаючись на те, що Служба у справах дітей та сім'ї не входить згідно законодавства України до структур та відомств, які мають право здійснювати відповідні перевірки. Службою у справах дітей та сім'ї виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) доведено цю інформацію до профільного Департаменту Мінсоцполітики, для розгляду даного питання на національному рівні компетентних суб'єктів. Проте, питання досі залишається не врегульованим.

5.3 Профілактична робота з попередження шкідливих звичок серед дітей

Значна увага в роботі Служб у справах дітей та сім'ї приділяється профілактиці правопорушень, шкідливих звичок в підлітковому середовищі, а також питанню правової освіти серед дітей.

Так, за звітний період, з метою профілактики правопорушень, шкідливих звичок серед дітей та правової освіти з ними, проведено 2528 заходи.

Ефективність навчання дітей, отримання ними стійких знань та навичок у будь-якій сфері суспільних відносин є значно вищою, при використанні інтерактивного навчання, тренінгів. Тому на сьогоднішній день завдання Служби провести навчання спеціалістів по засвоєнню цих форм та методів роботи з подальшою імплементацією здобутих знань по роботі з дітьми в рамках правової освіти. Також актуальною є ситуація щодо залучення службами до проведення цих заходів фахівців неурядового сектору.

5.4 Правова робота серед дітей

Питання правової освіти дітей, є одним з важливих напрямків роботи Служб у справах дітей та сім'ї. Для формування цілісної системи захисту прав дітей, важливим компонентом є обізнаність самих дітей, зокрема, з нормами Конвенції ООН про права дитини, інших документів, що покликані захищати права дітей.

Дитинство – стадія життєвого циклу людини, на який продовжується становлення організму, розвиток його найбільш важливих функцій, найбільш активно здійснюється соціалізація індивіда, яка включає засвоєння певної системи знань, норм і цінностей, оволодіння соціальною роллю, що дозволяє дитині формуватись та функціонувати як повноцінний член суспільства, цілісна особистість.

Однією з площадок на рівні територіальної громади, де реалізуються заходи правової освіти дітей, є клуби за місцем проживання. В цих закладах проводяться заходи з профілактики правопорушень та правової освіти дітей, які в більшій мірі охоплюють дітей уразливих категорій. Так, за поточний період, з метою профілактики правопорушень, проведено 7163 заходи, з правової освіти - 2426.

5.5 Робота підліткових клубів за місцем проживання

Клуби за місцем проживання є дуже важливим осередком на рівні громади, який дає можливість доступної, соціально-корисної зайнятості дітей. Служби у справах дітей та сім'ї перебувають у тісній взаємодії з адміністрацією цих закладів, відбувається постійний обмін інформацією, спільні навчання, залучення дітей уразливих категорій до участі в гуртковій роботі, тощо. Виховна робота в підліткових клубах за місцем проживання спрямована на формування вмій та навичок за інтересами, забезпечення потреб дітей у творчій самореалізації та інтелектуальному, духовному і фізичному розвитку, підготовку до активної професійної та громадської діяльності, створення умов для соціального захисту та організації змістовного дозвілля відповідно до здібностей, обдарувань та стану здоров'я дітей.

За 2020 рік у місті Києві функціонує 172 клуби за місцем проживання, які охопили різними заходами 33879 дітей, з них: дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування – 170, дітей, які опинились у складних життєвих обставинах – 55.

6. Оздоровлення дітей

У зв'язку з оголошеним у державі карантинном щодо гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, оздоровлення дітей не проводилось.

7. Робота Служби у справах дітей та сім'ї щодо забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування

Виявлення та облік

Станом на 01.07.2020 року на первинному обліку в районних службах у справах дітей та сім'ї перебувало 2392 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. З них 1006 дітей мають статус сироти, а 1386 – позбавлені батьківського піклування.

В порівнянні з початком року чисельність дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, збільшилася на 15 осіб (на початок року – 2377).

Враховуючи, що 1920 дітей перебувають під опікою та 214 влаштовані до прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу, всього 2134 дітей на даний час влаштовані до сімейних форм виховання. Це становить 89 % від загальної чисельності дітей на первинному обліку (на початок року – 91,7%).

З числа дітей, які перебувають на первинному обліку – 245 мають статус дитини-інваліда, що становить 10% від загальної чисельності дітей на обліку.

Надання статусу

За поточний період 2020 року в м. Києві набули статусу сироти чи позбавленої батьківського піклування 168 дітей (за аналогічний період 2019 року – 189 дітей). Ще 31 дитина на кінець звітнього періоду потребували встановлення правового статусу – 1,3 % від загальної чисельності дітей, які перебували на первинному обліку (у 2019 році – 0,7%). Основною причиною затримки надання статусу залишається затягування розгляду в судах справ про позбавлення батьків батьківських прав.

У 2020 році районними службами у справах дітей та сім'ї продовжено роботу по наповненню Державного реєстру дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. На кожну дитину, яка перебуває на первинному обліку, створено електронну обліково-статистичну картку, до якої внесено необхідну інформацію. Періодично вносяться зміни та доповнення до обліково-статистичних карток дітей даної категорії. ССДС КМДА постійно проводиться моніторинг бази ЄІАС «Діти», результати моніторингу та методичні рекомендації щодо ведення електронного обліку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, направлялися в районні служби у справах дітей та сім'ї. Дане питання постійно обговорюється на робочих нарадах з начальниками та відповідальними спеціалістами районних служб у справах дітей та сім'ї.

Усиновлення

Протягом поточного року на регіональний облік було взято 69 дітей, тоді як за аналогічний період 2019 року – 64 дитини.

На обліку кандидатів в усиновлювачі сьогодні перебуває 92 особи. На даний час навчанням в столиці охоплено більше 90% потенційних кандидатів в усиновлювачі. Дані обставини значно зменшують ризики щодо неготовності кандидатів прийняти у свою родину дитину-сироту та уникнути в подальшому скасування усиновлення. У зв'язку з запровадженням карантинних заходів в період з 17.03.2020 по 01.06.2020 було призупинено навчання потенційних кандидатів в усиновлювачі. На сьогодні навчання відновлено. З врахуванням рекомендацій Мінсоцполітики України групи сформовано по 10 осіб.

Протягом звітнього періоду судами прийнято 2 рішення щодо скасування усиновлення (у 1 півріччі 2019 – 0).

З метою пропагування серед громадськості та в ЗМІ питання усиновлення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, старших 5-річного віку, Службою у справах дітей та сім'ї виконавчого органу Київської міської ради

(Київської міської державної адміністрації) підписано договір про співпрацю з БФ «Зміни одне життя-Україна» щодо створення відео-сюжетів за участю дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та розміщення їх на відповідному порталі.

Районними службами у справах дітей та сім'ї та районними центрами соціальних служб постійно проводиться робота по популяризації серед громади району сімейних форм виховання для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Дана робота проводиться у вигляді розповсюдження інформаційних матеріалів, буклетів, листівок, розміщення інформації на офіційних веб-сайтах та безпосередньої роботи з сім'ями.

На регіональному обліку на даний час перебуває – 420 дітей, які можуть бути усиновлені. Це становить 17,6% від загальної чисельності дітей, які перебувають на первинному обліку в районних службах у справах дітей та сім'ї (на початок року – 18%).

За рішеннями районних судів м. Києва станом на 01.07.2020 року усиновлено 25 дітей, з них громадянами України – 20 та 5 – іноземними громадянами (за аналогічний період 2018 року було усиновлено 50 дітей, з них громадянами України – 43 та 7 – іноземними громадянами). Значне зменшення кількості усиновлених дітей пов'язано з тим, що з початку запровадження карантину було припинено прийом громадян та видача направлень потенційним кандидатам для встановлення контакту з дітьми. На сьогодні прийом та видача направлень відновлено, проте є певні обмеження, які ускладнюють процедуру встановлення контакту з дитиною (онлайн- спілкування, відсутність можливості провести додаткове медичне обстеження, наявність у кандидатів довідки про відсутність коронавірусу та інші). Поряд з цим судові рішення про усиновлення на час карантину не набувають законної сили.

За первинним обліком районних служб у справах дітей та сім'ї м. Києва протягом 2020 року усиновлено 27 дітей (за аналогічний період 2019 року усиновлено 49 дітей).

Опіка, піклування

В сім'ях опікунів/піклувальників станом на 01.07.2020 року виховувалося 1921 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (на початок року - 1963). Діти, які перебувають під опікою/піклуванням становлять 80% від загальної чисельності дітей, які перебувають на обліку. За 6 місяців поточного року під опіку та піклування передано 89 дітей (за аналогічний період 2019 року – 135).

Опікуни усиновили протягом поточного періоду 11 дітей, а 8 дітей, які виховувалися в сім'ях опікунів, були повернуті на виховання батькам.

Районними службами у справах дітей та сім'ї постійно здійснюється контроль щодо виконання опікунами/ піклувальниками їх обов'язків. Дані питання періодично виносилися на розгляд комісій з питань захисту прав дитини.

Питання отримання дітьми, які виховуються в сім'ях опікунів/піклувальників пенсій та державної соціальної допомоги перебуває на постійному контролі в Службі у справах дітей та сім'ї Київської міської державної адміністрації. Так, станом на 01.07.2020 року 49 дітей не отримували державну соціальну допомогу з наступних причин:

- 10 дітей отримують інші виплати (пенсія по втраті годувальника, стипендія, пенсія по інвалідності), розмір яких перевищує рівень державної соціальної допомоги.

Відносно 1 дитини опікун не звертався до районного управління праці та соціального захисту населення, оскільки не бажає щороку переоформлювати документи, має достатнє матеріальне забезпечення.

Із 38 дітей, які не отримують державну соціальну допомогу:

✓ 18 дітей – це новопризначена опіка, опікуни оформлюють документи або документи перебувають на розгляді в районному управлінні соціального захисту населення;

✓ 19 дітей – опікуни переоформлюють документи, поновлюють деякі довідки.

Ще 1 дитина не має правових підстав для нарахування виплат, оскільки перебуває на повному державному утриманні у військовому ліцеї.

На виконання розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 10.03.2020 №404 «Про надання щомісячної адресної соціальної матеріальної допомоги дітям – сиротам та окремим категоріям осіб з інвалідністю у 2020 році» та відповідно до рішення Київської міської ради від 18 грудня 2018 року №459/6510 «Про затвердження міської цільової програми «Турбота. Назустріч киянам» на 2019-2021 роки» в період з січня поточного року щомісячно додаткову матеріальну допомогу отримують діти – сироти та діти-інваліди, які мають статус дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, що мешкають в столиці та виховуються в сім'ях опікунів, прийомних сім'ях та дитячих будинках сімейного типу. Станом на 01.07.2020 року із зазначеної вище категорії дітей матеріальну допомогу отримали 176 дітей-інвалідів та 932 сиріт, які перебувають в сімейних формах виховання, фактично проживають в Києві і перебувають на первинному та патронатному обліку в районних службах у справах дітей та сім'ї міста Києва.

Державні заклади для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування м. Києва

У м. Києві функціонує 5 державних закладів до яких на повне державне утримання влаштовані діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування. З них:

✓ 2 заклади системи охорони здоров'я, а саме Київські міські будинки дитини «Берізка» та ім. М.М. Городецького для дітей віком від народження до 4 років;

✓ 1 заклад системи освіти для дітей віком від 3 до 18 років - дитячий будинок «Малятко»;

✓ 2 заклади системи соціального захисту населення (Святошинський будинок-інтернат для хлопчиків II профілю та Дарницький будинок-інтернат для дівчаток II профілю) для дітей-інвалідів віком від 4 до 18 років.

Аналізуючи ситуацію в державних закладах для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, слід зазначити, що у м. Києві протягом останніх років продовжує спостерігатися стійка тенденція до зменшення чисельності статусних дітей в зазначених закладах.

До малого групового будинку, де створено умови максимально наближені до сімейних, влаштовано 6 дітей з інвалідністю

Поза сімейними формами станом на 01.07.2020 року перебувало 252 дітей. З них:

- ✓ 36 - навчаються в ПТУ, коледжах, ВУЗах;
- ✓ 36 - перебувають в будинках інвалідів (Мінсоцполітики);
- ✓ 10 - перебувають в закладах освіти (МОН)
- ✓ 60 - перебувають в будинках дитини (МОЗ)
- ✓ 110- в тимчасових формах влаштування (в сім'ях родичів/знайомих, в сім'ї патронатних вихователів, в лікувальних закладах за станом здоров'я, та в Центрах соціально-психологічної реабілітації різних форм власності).

Патронат

Постановою Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 року №148 затверджено Порядок створення та діяльності сім'ї патронатного вихователя, влаштування, перебування дитини в сім'ї патронатного вихователя та Порядок оплати послуг патронатного вихователя та виплати соціальної допомоги на утримання дитини в сім'ї патронатного вихователя. На сьогодні в столиці функціонує 3 патронатні сім'ї (Голосіївський, Оболонський та Святошинський райони). Протягом звітнього періоду послуги з патронату отримали 6 дітей. На сьогодні 4 дітей продовжують тимчасове перебування під патронатом.

З метою популяризації патронату над дитиною інформація стосовно даної послуги розміщується на офіційних веб-сайтах усіх районних в місті Києві державних адміністрацій, на інформаційних дошках районних у місті Києві центрів зайнятості населення, клубів за місцем проживання, районних медичних установ тощо. Спеціалістами районних служб у справах дітей та сім'ї, а також центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді під час здійснення прийому громадян постійно ведеться інформаційно-роз'яснювальна робота щодо створення патронатних сімей.

Захист майнових прав дітей

На кінець першого півріччя 2020 року 394 дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, а також осіб з їх числа перебували на позачерговому квартирному обліку. Упродовж звітнього періоду на пільговий квартирний облік відділами обліку та розподілу житлової площі райдержадміністрацій зараховано 28 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

У 2020 році згідно з Програмою економічного і соціального розвитку м. Києва на 2018-2020 роки, затвердженою рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049, Департаменту будівництва та житлового забезпечення виділено з міського бюджету 50,0 млн. грн. на будівництво (придбання) житла для забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа. В межах виділених коштів Департамент придбав 53 квартири, які після введення новобудов в експлуатацію будуть передані районним в місті Києві державним адміністраціям для подальшого розподілу в установленому законодавством порядку серед громадян зазначеної пільгової категорії.

У 2019 році в місті Києві субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа була

розподілена за одним напрямком – виплата грошової компенсації за належні для отримання житлові приміщення для дітей з метою придбання житла для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа. Зазначену компенсацію було надано 18 особам, які упродовж 1 року з дня перерахунку коштів мають придбати житло. Так, станом на 01.07.2020 року 6 осіб зазначеної категорії вже придбали квартири, решта визначаються з вибором.

Служби у справах дітей та сім'ї постійно контролюють питання захисту житлових та майнових прав дітей, зокрема дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Випадків незаконного продажу житла дітей вказаної категорії протягом звітного періоду не виявлено.

8. Робота Служби у справах дітей та сім'ї з питань соціально-правового захисту дітей, які перебувають на вихованні в дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях

Функціонування прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу регулюються Положенням про прийомну сім'ю, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 року № 565 та Положенням про дитячий будинок сімейного типу, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 року № 564.

Станом на 01.07.2020 р. в м. Києві функціонувало 30 прийомних сімей, до яких розміщено 44 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування і 27 дитячих будинків сімейного типу, де виховувалося 204 дітей даної категорії.

Протягом звітного періоду створено один новий дитячий будинок сімейного типу в Голосіївському районі. Загалом за I півріччя 2020 року влаштовано на виховання та спільне проживання 5 дітей, зокрема до ДБСТ — 5 дітей та ПС — 0 дітей.

Кількість прийомних сімей у розрізі районів:

- Голосіївський район – 0;
- Дарницький район – 5 сімей, в яких виховується 4 дітей;
- Деснянський район – 5 сімей, в яких виховується 9 дітей;
- Дніпровський район – 3 сім'ї, в яких виховується 5 дітей;
- Оболонський район – 4 сімей, в яких виховується 7 дітей;
- Подільський район – 5 сім'ї, в яких виховується 8 дітей;
- Печерський район – 0;
- Солом'янський район – 2 сімей, в яких виховується 2 дітей;
- Святошинський район – 2 сім'ї, в яких виховується 3 дітей;
- Шевченківський район – 3 сім'ї, в яких виховується 4 дітей.

Всього: 30 сімей/44 дитини.

Кількість дитячих будинків сімейного та в них вихованців у розрізі районів:

- Голосіївський район – 6, в яких 38 дітей;
- Дарницький район – 3, в яких 27 дітей;
- Деснянський район – 2, в якому 17 дітей;
- Дніпровський — 2, в яких 11 дітей;
- Оболонський район – 1, в якому 10 дітей;

- Печерський район – 1, в якому 10 дітей;
- Подільський район – 4, в яких 36 дітей;
- Святошинський район – 2; в яких 14 дітей;
- Солом'янський район – 3, в яких 21 дітей;
- Шевченківський район – 3, в яких 20 дітей.

Всього: 27 ДБСТ/204 дітей.

Протягом першого півріччя 2020 року з прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу вибуло 7 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб з їх числа. З них по причині:

- досягнення повноліття — 4 дітей;
- закінчили навчальний заклад — 1 дітей;
- конфліктної ситуації в сім'ї — 1 дитина;
- усиновлення прийомними батьками — 1 дитина;

Протягом звітнього періоду закрито дві прийомні сім'ї: одну — в зв'язку з усиновленням прийомної дитини прийомними батьками, другу — переїзд прийомних батьків за кордон на роботу.

Випадків застосування батьками до дітей заходів фізичного впливу та використання їх праці не виявлено.

Під контролем служб у справах дітей та сім'ї перебуває питання соціально-правового захисту дітей, а також оформлення відповідних документів для призначення і виплати державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківської опіки та піклування, які є вихованцями прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу. Заборгованості по м. Києву на кінець звітнього періоду немає.

За кошти міського бюджету придбано 3 нових легкових автомобілі, які передані у користування дитячим будинкам сімейного типу (родині Лінді Голосіївський район, Черкашини Подільський район та Краснокутських Деснянський район).

На виконання міської цільової програми «Діти. Сім'я. Столиця на 2019-2021 роки» Службою у справах дітей та сім'ї КМДА до Дня захисту дітей організовано захід та закуплено подарунки (спальні мішки на суму 193 000,00 грн.). Подарунки отримали 500 дітей, позбавлених батьківського піклування.

Відповідно до розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 10.03.2020 №404 «Про надання щомісячної адресної соціальної матеріальної допомоги дітям – сиротам та окремим категоріям осіб з інвалідністю у 2020 році» діти-сироти (932 дітей) та діти з інвалідністю (176 дітей), які перебувають під опікою, ПС, ДБСТ щомісячно отримують допомогу в розмірі 1500,00 грн.

На виконання розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 29.05.2020 № 768 «Про надання одноразової адресної соціальної матеріальної допомоги окремим категоріям громадян міста Києва з нагоди Міжнародного дня захисту дітей у 2020 році» одноразову адресну соціальну допомогу у розмірі 7000, 00 грн отримали патронатні вихователі, які виховують від 1 до 3 дітей, залишених без батьківського піклування, дітей – сиріт та /або дітей, позбавлених батьківського піклування; у розмірі 14 000, 00 грн батьки-вихователі, прийомні батьки, які виховують від 4 до 6 дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та осіб із їх числа; у розмірі 19 000, 00 грн батьки –

вихователі, які виховують 7 та більше дітей – сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та осіб із їх числа.

За звітний період Київським міським центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді було проведено 2 курси навчання для 37 осіб за тематикою «Підготовка кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі, опікуни та піклувальники». У зв'язку з введенням карантину з 13.03.2020 року до 01.06.2020 навчання не проводилося. Відповідно до рекомендацій Мінсоцполітики на сьогодні відновлено навчання потенційних кандидатів. Наразі розпочали навчання 4 групи, наповненість груп по 10 осіб.

9. Захист прав дітей-сиріт, переселених із зони тимчасово окупованої території АР Крим та зони проведення антитерористичної операції

Керуючись пунктами 75-77 Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою КМУ від 24.09.2008 № 866, у разі виявлення дитини, переміщеної з тимчасово окупованих територій вживає заходів до встановлення особи дитини, місця її проживання, відомостей про батьків або осіб, які їх замінюють, інших родичів, місця їх проживання (перебування).

Так, при надходженні первинної інформації про внутрішньо переміщену дитину представник районної служби невідкладно перевіряє умови її проживання, законному представнику надає допомогу щодо влаштування дитини до навчального закладу, забезпечення медичного обслуговування, взяття на облік внутрішньо переміщених осіб в управлінні праці та соціального захисту населення за місцем проживання, оформленні соціальних виплат тощо.

За фактичним місцем проживання дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, переміщеної із зони бойових дій або окупованої території, Служба вносить відомості про таку дитину до книги обліку дітей – сиріт, які прибули з інших територій, та проводить всі необхідні заходи, передбачені чинним законодавством. Крім того, на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 03.10.2018 № 800 «Деякі питання соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі таких, що можуть загрожувати їх життю та здоров'ю» переміщені статусні діти в районних службах у справах дітей та сім'ї за місцем проживання ставляться на облік дітей, які перебувають в складних життєвих обставинах.

У разі відсутності у дитини документів, що посвідчують її особу, служба у справах дітей та сім'ї звертається до територіального підрозділу ДМС для видачі тимчасового посвідчення, що підтверджує особу громадянина України.

При цьому служба у справах дітей та сім'ї за місцем виявлення дитини звертається до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення із заявою про взяття дитини на облік як внутрішньо переміщеної особи.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 05 квітня 2017 року № 268 «Про затвердження Порядку надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів» станом на 01.07.2020 року органами опіки та піклування надано 1006 особам статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів. Із них: отримали поранення, каліцтво – одна

дитина, зазнали психологічного насильства - 1005; за згодою законних представників 593 дітей охоплені різними видами соціальних послуг для задоволення виявлених потреб після отримання відповідного статусу.

На початок року в столиці проживало 39 статусних дітей із числа внутрішньо переміщених дітей. За звітний період прибуло 3 дітей і 3 - вибуло (по досягненню повноліття – 2 дітей, 1 дитина переїхала в інший регіон).

На кінець I півріччя:

- 39 дітей продовжує мешкати в місті Києві (Донецька область – 28 дітей, Луганська – 7 дітей, АР Крим – 4).

В сімейних формах виховання перебуває 36 дітей, а саме:

- в сім'ях опікунів - 34 дітей;
- в ПС – 2 дітей;
- 1 дитина - на повному державному утриманні (навчається в професійно – технічному закладі, проживає у родичів).

Діти, які перебувають в сімейних формах, разом із своїми законними представниками проживають у родичів або орендованому житлі. Працівниками служб перевірено житлово-побутові умови родин переселенців та встановлено, що вони задовільні. Діти перебувають під наглядом лікарів за місцем свого проживання та навчаються в закладах освіти різного рівня відповідно до віку. В районних управліннях соціального захисту опікунами та прийомними батьками оформлені виплати державної соціальної допомоги на дітей, родини поставлені на облік осіб, що перемістилися з тимчасово окупованої території або району проведення антитерористичної операції.

Районні служби у справах дітей та сім'ї здійснюють нагляд щодо стану утримання, навчання та виховання дітей даної категорії на основі інформації, що подається центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, навчальним закладом, дільничним лікарем-педіатром тощо.

На виконання розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 18.03.2019 №448 «Про надання щомісячної адресної соціальної матеріальної допомоги дітям – сиротам та окремим категоріям осіб з інвалідністю у 2019 році» та відповідно до рішення Київської міської ради від 18 грудня 2018 року №459/6510 «Про затвердження міської цільової програми «Турбота. Назустріч киянам» на 2019-2021 роки» на кінець звітнього періоду 3 дітей-інвалідів з числа внутрішньо переміщених осіб, що виховуються в сімейних формах (2- під опікою, одна – в прийомній сім'ї) та 10 дітей-сиріт щомісячно отримували адресну соціальну матеріальну допомогу.

Поряд з тим, Порядком оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, затвердженого постановою КМУ від 01.10.2014 №509 «Про облік внутрішньо переміщених осіб» передбачено, що на отримання довідки мають право також студенти, учні професійно-технічних навчальних закладів, які перемістилися з тимчасово окупованої території України, населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення. Районні служби у справах дітей та сім'ї у разі звернення зазначеної вище категорії дітей направляли клопотання до управління праці та соціального захисту населення за місцем проживання дитини щодо надання їй довідки про взяття на облік внутрішньо переміщених осіб.

10. Контроль за діяльністю районних Служб у справах дітей та сім'ї, спеціальних установ для дітей, з питань соціально-правового захисту дітей

На виконання Законів України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей», «Про охорону дитинства», «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» Відділом у лютому - березні було заплановано перевірку стану роботи служб у справах дітей та сім'ї районних в місті Києві державних адміністрацій з питань надання статусу дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування. Через запровадження карантинних заходів перевірку проведено лише в Голосіївському, Печерському та Дарницькому районах.

11. Робота із зверненнями громадян

Станом на 30.06.2020 року до Служби у справах дітей та сім'ї надійшло 161 звернення від громадян, 19 звернень від громадян надійшли електронною поштою та 2 громадян звернулися безпосередньо на особистому прийомі.

Аналіз чисельності звернень громадян у порівнянні 2019 та 2020 років

За характером основних питань, що порушували громадяни у заявах до Служби у звітному періоді, чільне місце займають питання соціального захисту – 52 звернення, житлової політики – 28, сімейної та гендерної політики, захисту прав дітей – 52 звернення.

Всі звернення громадян, які надходили до Служби у справах дітей та сім'ї, були вчасно розглянуті, громадянам у встановлений законодавством термін, надано обґрунтовані та повні відповіді. Також проводились особисті зустрічі з заявниками та консультації заявників в телефонному режимі, за результатами яких вживалися відповідні заходи по захисту законних прав та інтересів дітей. Станом на 30.06.2020 року на розгляді перебувало 6 звернень громадян.

На виконання Указу Президента України від 07.02.08 № 109/2008 "Про першочергові заходи щодо забезпечення реалізації та гарантування конституційного права на звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування" в Службі:

- ✓ розроблений та затверджений план заходів на 2020 рік щодо виконання Указу Президента України;
- ✓ здійснюється аналіз причин неодноразових звернень громадян;
- ✓ щомісячно забезпечується подання звітів про проведення особистого, виїзного прийому громадян та прямих («гарячих») телефонних ліній начальником Служби;
- ✓ щоквартально забезпечується подання аналітично-статистичних звітів про стан організації роботи із зверненнями громадян і вжиті заходи, відповідно до вимог Указу Президента України;
- ✓ організуються та проводяться наради з відповідальними працівниками щодо організації роботи із зверненнями громадян відповідно до вимог чинного законодавства;
- ✓ ведеться постійний контроль за своєчасним та якісним розглядом звернень громадян (щотижнево надаються попередження та нагадування відповідальним виконавцям, надається методична допомога при підготовці відповідей на звернення громадян);
- ✓ проводиться постійна робота над підвищенням рівня ефективності роботи із зверненнями громадян та професійної кваліфікації працівників, відповідальних за роботу із зверненнями громадян.

На особистому контролі начальника Служби перебуває питання розгляду звернень та забезпечення проведення першочергового особистого прийому жінок, яким присвоєно почесне звання України «Мати-героїня», інвалідів Великої Вітчизняної війни, Героїв Соціалістичної Праці, Героїв Радянського Союзу, Героїв України.

Станом на 30.06.2020 року начальником Служби на особистому прийомі було прийнято 7 громадян та надано консультації. Також під час опрацювання звернень громадян працівниками Служби було прийнято ще 34 особи.

В приміщенні Служби оформлено стенд, що містить роз'яснювально-інформаційний матеріал для відвідувачів, обладнане місце для написання заяв.

12. Сімейна політика

12.1 Робота по запобіганню та протидії домашньому насильству

Забезпечення конституційного права людини на життя і здоров'я, на вільний особистий розвиток безпосередньо пов'язане із протидією насильницьким вчинкам і, зокрема, домашньому насильству.

В Україні, на національному рівні, прийнято низку законодавчих та нормативно-правових актів, які регламентують діяльність суб'єктів з питань запобіганню та протидії домашньому насильству, основні з них: Закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII «Про запобіганню та протидію домашньому насильству», Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобіганню та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі».

До роботи з запобіганню та протидії домашньому насильству в місті Києві задіяні Служба у справах дітей та сім'ї виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Служби у справах дітей та сім'ї 10 районних у місті Києві державних адміністрацій, мережа центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Київський міський центр сім'ї «Родинний дім», Київський міський Центр гендерної рівності, запобіганню та протидії насильству, 6 районних центрів сім'ї та жінок, Головне управління Національної поліції України в м. Києві, Управління патрульної поліції у м. Києві, представники центрів надання безоплатної вторинної правової допомоги, а також представники неурядового сектору - громадські організації.

За даними Головного управління Національної поліції України у м. Києві за I півріччя 2020 року на лінію **102** надійшло понад **10889** викликів з питань вчинення домашнього насильства.

Відповідно до постанови КМУ від 04.05.2020 № 343 «Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України» та протоколу засідання Постійної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 16.03.2020 № 10 «Про попередження розповсюдження нової коронавірусної інфекції (COVID-19) на території міста Києва було введено ряд обмежувальних заходів.

Аналізуючи статистичні показники кількості звернень постраждалих осіб в умовах карантину до представників підрозділу мобільних груп запобігання домашньому насильству, слід зазначити їх сталість, що складало близько **55-70 викликів** за добу.

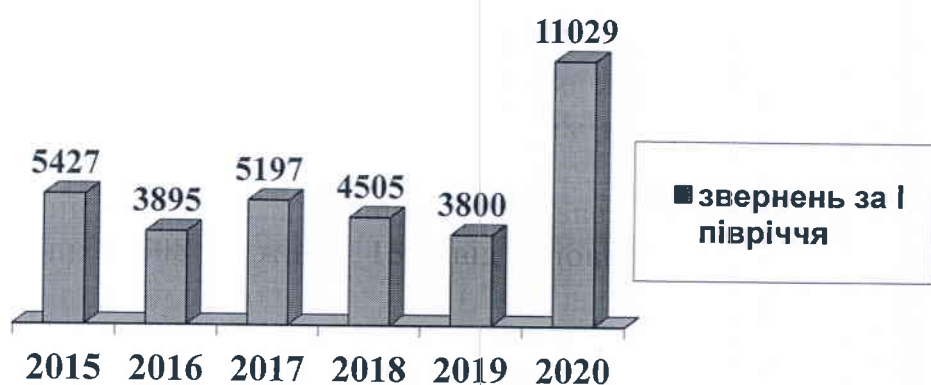
На період карантину, весь особовий склад 9 мобільних груп реагування на факти вчинення домашнього насильства Головного управління Національної поліції України в м. Києві був переведений на посилений режим несення служби та зорієнтований на вжиття ефективних заходів реагування на факти вчинення домашнього насильства. У повному обсязі екіпажі були забезпечені індивідуальними засобами захисту та інформаційними буклетами (де указані контакти суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству), що розповсюджувались на викликах.

Районними управліннями поліції головного управління Національної поліції у м. Києві забезпечено роботу мобільних груп запобігання домашньому насильству та відпрацьовано своєчасне інформує відповідальних спеціалістів Служб у справах дітей та сім'ї 10 районних в місті Києві державних адміністрацій для належного реагування та надання допомоги постраждалим особам в межах чинного законодавства.

Щотижня старші інспектори лінії домашнього насильства районних управлінь поліції (представник підрозділу «Поліна», «102»-Київ-55) відділів превенції надають оперативну інформацію про підтверджені випадки вчинення насильства за результатами виїздів мобільних груп поліції з реагування на домашнє насильство уповноваженим особам. Щотижня узагальнена інформація по місту Києву передається профільному заступнику голови Київської міської державної адміністрації.

За даними структурних підрозділів, відповідальних за реалізацію державної політики з запобігання та протидії домашньому насильству та Головного управління Національної поліції України у м. Києві надійшло: **11029** звернень з питань вчинення домашнього насильства, з них: **9508** від жінок, **1506** від чоловіків та **15** від дітей, що на **290,2%** більше, ніж за аналогічний період 2019 року (**3800** звернень).

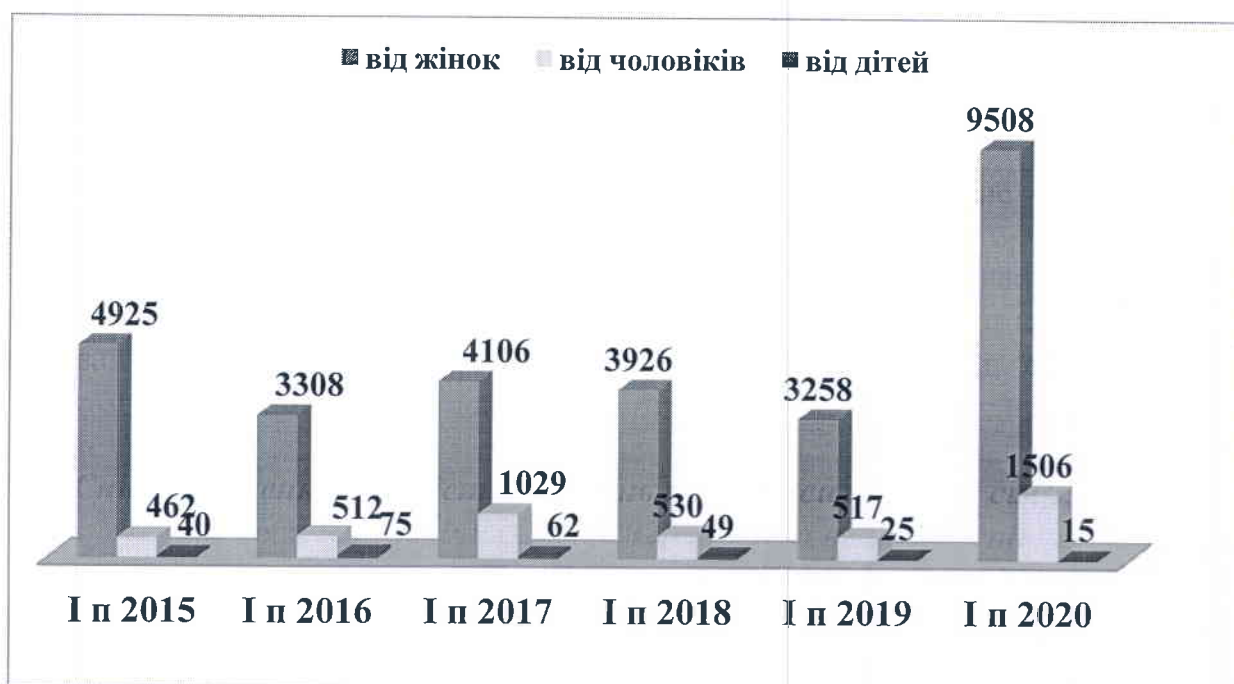
Кількість звернень з питань домашнього насильства, що надійшли впродовж I півріччя 2015-2020 років (у порівнянні)

Аналізуючи лише статистичні показники, прослідковується тенденція до значного збільшення кількості звернень та повідомлень про факти вчинення домашнього насильства, що пов'язано з запровадженням чергування 9 мобільних груп із реагування на факти домашнього насильства, які оперативно реагують на виклики, ідентифікують види та ознаки домашнього насильства. Серед основних завдань таких груп – проведення профілактичної роботи, своєчасне реагування на факти домашнього насильства, надання допомоги постраждалим особам з урахування результатів оцінки ризиків, винесення термінових заборонних приписів кривдникам.

При цьому, проблемними питаннями залишається: не достатній рівень обізнаності потерпілих від домашнього насильства осіб про органи, установи та заклади, що надають послуги; низький рівень ефективності покарання злочинців та застосування судами кримінальної відповідальності за вчинення домашнього насильства, а також низький рівень раннього виявлення сімей, які перебувають у кризовому стані (складних життєвих обставинах).

Співвідношення кількості звернень щодо насильства в сім'ї, які надійшли протягом I півріччя 2015-2020 років за ознакою статі.

Офіцерами поліції мобільних груп із реагування на факти домашнього насильства за вчинення домашнього насильства складено **3454** адміністративних протоколів за статтю 173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Дільничними офіцерами поліції за вчинення домашнього насильства винесено **1757** термінових заборонних приписів. Судом Деснянського, Дарницького, Печерського та Подільського районів міста Києва винесено **5** обмежувальних приписів.

У місті Києві функціонує мережа комунальних закладів, що надають комплекс соціальних послуг особам, які зазнали домашнього насильства, в тому числі з тимчасовим проживанням.

Це загальні служби підтримки постраждалих осіб:

✓ У Київському міському центрі соціально-психологічної допомоги протягом звітного періоду з причин домашнього насильства перебувало 5 родини, в яких виховується 7 дітей. Спеціалісти Центр надають допомогу в умовах цілодобового та денного стаціонару, а також в телефонному режимі.

✓ Соціальна квартира для вагітних та матерів з дітьми раннього віку в складних життєвих обставинах (*влаштовано 8 жінок з 8 дітьми*).

та спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб:

✓ Притулок для тимчасового перебування жінок Київського міського Центру гендерної рівності, запобігання та протидії насильству (*протягом звітного періоду перебувало 2 жінок та 2 дитини*)

✓ В кімнаті кризового реагування Київського міського Центру гендерної рівності, запобігання та протидії насильству (*протягом звітного періоду перебувало 7 жінок та 2 дитини*)

✓ Притулок для тимчасового перебування жінок, що зазнали насильства в сім'ї при Центрі у справах сім'ї та жінок Деснянського району міста Києва (*перебувало 10 осіб, з них 5 жінок та 5 дітей*).

У 2020 році продовжено роботу «телефону довіри» з попередження домашнього та гендерно зумовленого насильства у місті Києві за номерами 15-00 та 272-15-00. За звітний період надійшло 1710 телефонних звернень.

Заходи з питань запобігання та протидії домашньому насильству в місті Києві реалізуються відповідно до Міської цільової програми «Діти. Сім'я. Столиця на 2019-2021 роки», затвердженої рішенням Київської міської ради від 18.12.2018 № 473/6524 (у редакції рішення Київської міської ради від 19.12.2019 № 596/8169).

Впродовж звітного періоду, значна увага була приділена питанню надання психологічної допомоги постраждалим від домашнього насильства, стан яких обтяжений посттравматичним стресовим розладом. В рамках реалізації міської програми «Реалізація заходів психологічної реабілітації осіб, постраждалих від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі **113** особам, які звернулись за допомогою, відповідно до потреб і проведеної психодіагностики були забезпечені довготривалими комплексними психологічними послугами.

Зазвичай насильство є комплексним, **78%** клієнтів зазнали щонайменше три види насилля (фізичне, психологічне, економічне).

Реалізацію програм для кривдників в місті Києві здійснюють психологи Київського міського Центру сім'ї «Родинний дім», 6 центрів у справах сім'ї та жінок Голосіївської, Дарницької, Деснянської, Святошинської, Солом'янської та Шевченківської районних у місті Києві державних адміністрацій та 4 залучених спеціалістів-психологів за міською програмою «Забезпечення реалізації програм для кривдників, які вчинили домашнє насильство та /або насильство за ознакою статі. Надання консультативної допомоги особам, постраждалим від домашнього насильства». Впродовж I півріччя до спеціалістів, які залучені до виконання заходів програми звернулось за допомогою 77 осіб (кривдники та постраждалі від домашнього насильства).

За звітний період на проходження програми для кривдників по м. Києву звернулися **34** особи, з них за рішенням суду направлено - **9** осіб, пройшли повний курс програми – **15** осіб.

Порівняльна кількість направлених на корекційні програми та кількість осіб, які пройшли корекційні програми за I півріччя 2015-2020 років

Також, слід зазначити, що зменшення кількості осіб, направлених на проходження програм для кривдників у 2020 році у порівнянні з аналогічним періодом попередніх років пов'язано, зі змінами у законодавстві та з невиконанням судами загальної юрисдикції м. Києва п. 6 статті 28 розділу V Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», якою передбачено, що кривдника на проходження програми може бути направлено виключно судом та за власною ініціативою на добровільній основі.

В своїх рішеннях судді обмежуються лише накладанням адміністративного штрафу, що не дає змоги застосовувати комплексний підхід до вирішення проблеми насильства, що полягає в проведенні психологічної корекції та формування у кривдника нової, неагресивної психологічної моделі поведінки у приватних стосунках; відповідального ставлення до своїх вчинків та їх наслідків, у тому числі до виховання дітей, а також на викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків.

Робота з кривдниками є невід'ємною складовою механізму протидії цьому явищу.

Впродовж звітнього періоду відділом сімейної політики Служби у справах дітей та сім'ї спільно з суб'єктами, на які покладено здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству здійснювалась наступна робота за даним напрямом:

Ініційовано та проведено **12** міжвідомчих зустрічей та нарад з питань взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, охоплено 300 осіб.

Суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, у лютому 2020 року взято участь в тренінгу "Посилення ефективності міжсекторального реагування та взаємодії у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі", організованого Представництвом Фонду ООН у галузі народонаселення (UNFPA), охоплено 25 осіб.

З метою ефективної взаємодії відповідальних структурних підрозділів за реалізацію заходів державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, підвищення їх професійного рівня, за ініціативи Служби у справах дітей та сім'ї виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), на виконання пункту 28 Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 року № 658

на базі Київського міського центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій 15 та 19 червня 2020 року проведено сертифікований семінар на тему: «Підготовка спеціалістів служб у справах дітей та сім'ї районних в місті Києві державних адміністрацій з питань запобігання та протидії домашньому насильству/насильству за ознакою статі та протидії торгівлі людьми», охоплено 25 осіб.

На виконання п.11.3 Міської цільової програми «Діти. Сім'я. Столиця на 2019-2021 роки», затвердженої рішенням Київської міської ради від 18.12.2018 № 473/6524, з січня 2020 року Службою у справах дітей та сім'ї виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) реалізуються заходи програми «Проведення навчальних семінарів, тренінгів тощо для суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та /або насильству за ознакою статі». Впродовж звітного періоду проведено 13 навчальних семінарів, якими охоплено 175 осіб (фахівців, які задіяні до реалізації заходів із запобігання та протидії домашньому насильству в тому числі дільничні офіцери поліції).

За сприяння Департаменту суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) розроблено та виготовлено буклети «#Стопнасильство» у кількості 2000 примірників, та флаери «#Не терпи домашнє насильство» у кількості 16 000 примірників, що було передано для розповсюдження відповідальним структурним підрозділам районних в місті Києві державних адміністрацій, Київській мережі центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, відділу превентивної діяльності офіцерів поліції Головного управління Національної Поліції у м. Києві та Управлінню патрульної поліції у м. Києві.

12.2 Робота щодо протидії торгівлі людьми

На сьогодні проблема боротьби з торгівлею людьми, як одного з найбільш негативних явищ сучасного суспільства, є надзвичайно актуальною. Торгівля людьми - другий за прибутковістю вид злочинної діяльності, а втягнення людей у торгівлю людьми з метою трудової експлуатації – найбільш поширений метод.

Закон України «Про протидію торгівлі людьми» визначає організаційно-правові засади протидії торгівлі людьми, гарантуючи гендерну рівність, основні напрями державної політики та засади міжнародного співробітництва у цій сфері, повноваження органів виконавчої влади, порядок встановлення статусу особам, які постраждали від торгівлі людьми та порядок надання їм допомоги.

З метою забезпечення узгодженої міжгалузевої співпраці щодо реалізації державної політики з питань запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, гендерної рівності та протидії торгівлі людьми, виконавчим органом Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) затверджено розпорядження від 01.09.2016 року № 795 «Про утворення Київської міської координаційної ради з питань запобігання насильству в сім'ї, гендерної рівності та протидії торгівлі людьми» (в редакції розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 19.02.2019 № 286).

Впродовж I півріччя 2020 року проведено 1 засідання (11.03.2020) міської Координаційної ради та 5 засідань координаційних рад при Оболонській, Подільській, Солом'янській та Шевченківській районних в місті Києві державних адміністраціях.

Одним з пріоритетних питань, що розглядались на засіданнях координаційних рад районного рівня було організація невідкладної допомоги та проведення процедури встановлення статусу для осіб, які постраждали від торгівлі людьми та надання допомоги особам, постраждалим від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі в умовах карантину, спричиненого пандемією COVID-19.

В місті Києві значна увага приділяється заходам, спрямованим на підвищення рівня обізнаності населення щодо сучасних проявів рабства, способів, що використовуються торговцями людьми, а також надання дієвої допомоги постраждалим особам. Враховуючи зростаючі темпи та поширення цього небезпечного явища, Служба у справах дітей та сім'ї проводила низку заходів з протидії торгівлі людьми у тісній співпраці з громадськими, благодійними та міжнародними організаціями: МОМ, ОБСЕ, «Кампанія А21», «Благодійний фонд "Карітас-Київ" та іншими.

Завдяки такій співпраці, в рамках проведення Національної інформаційної кампанії з питань протидії торгівлі людьми впродовж січня-лютого 2020 року постійно проводились просвітницькі заходи серед учнівської та студентської молоді столиці, якими було охоплено понад **1000** учнів закладів професійно-технічної освіти та вищих навчальних закладів столиці.

З березня по червень 2020 року в зв'язку з введенням карантину в м. Києві було повністю призупинено проведення навчальних та інформаційно-просвітницьких заходів з питань протидії торгівлі людьми, що передбачали безпосередні контакти з/поміж фахівцями, суб'єктами та групами населення.

Виходячи із ситуації, що склалася, інформаційно-просвітницька робота за даним напрямом проводиться з використанням соціальних мереж та онлайн технологій.

На веб-сайтах 10 районних у місті Києві державних адміністрацій розміщена та постійно оновлюється інформація щодо ризиків потрапляння у ситуацію торгівлі людьми, заходів безпеки та інформаційних послуг з питань протидії торгівлі людьми із зазначенням телефонів відповідальних осіб та фахівців соціальної роботи.

Партнерськими громадськими організаціями було створено ряд інформаційно-просвітницьких відео-роликів, які за сприянням відповідальних структурних підрозділів за реалізацію державної політики у сфері протидії торгівлі людьми були розповсюджені у соціальних мережах на офіційних сторінках Служб у справах дітей та сім'ї міста Києва як на міському, так і на районних рівнях.

Служба у справах дітей та сім'ї виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) доєдналась до онлайн-платформи «Все буде Добре! ОК!» яку, за ініціативи учнівської молоді столиці, на початку введення карантинних заходів, було створено Департаментом освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (КМДА), а також до загальноміського онлайн проєкту «Школа без булінгу. Сім'я без насильства. 366».

Одним із напрямів роботи вищезазначених інформаційних платформ є сприяння формуванню в учнів життєво-необхідних навичок безпечної поведінки, створення безпечного середовища для учасників освітнього процесу, в тому числі з попередження потрапляння у ситуацію торгівлі людьми.

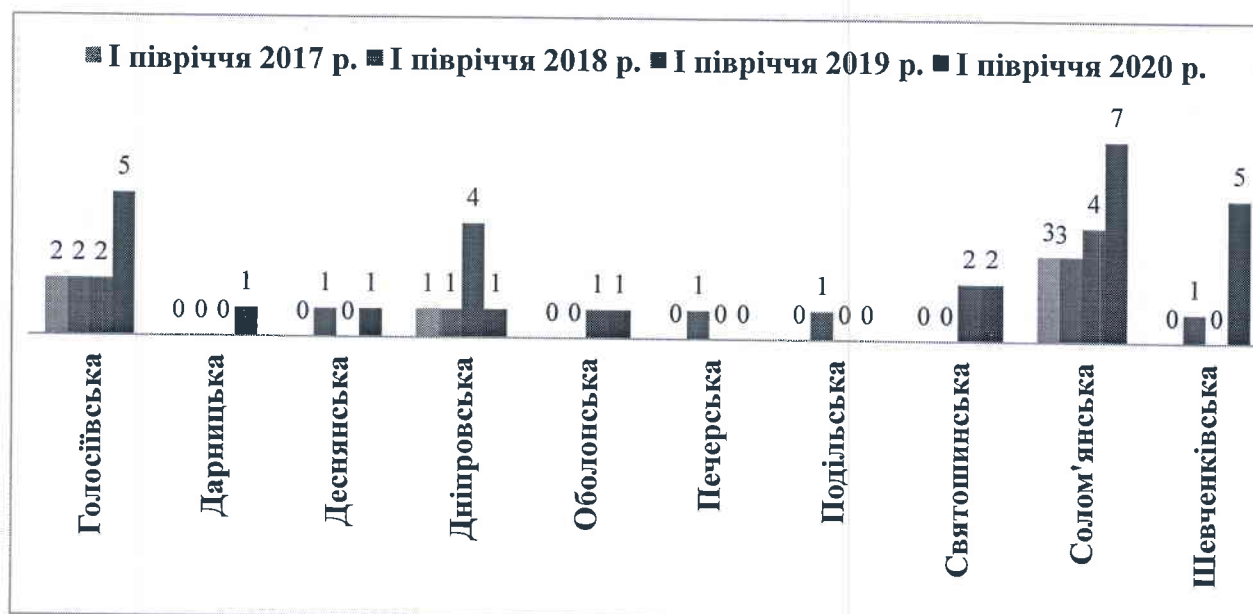
З метою підвищення рівня компетенції фахівців, професійна діяльність яких пов'язана з роботою у сфері протидії торгівлі людьми, 24.04.2020 організовано та проведено семінар в онлайн режимі (ZOOM) для юристів/адвокатів Центру безоплатної правової допомоги м. Києва на тему: «Правова допомога постраждалим від торгівлі людьми» (охоплено 20 осіб).

Окрім того, на базі Київського міського центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій проведено сертифіковане навчання на тему: «Підготовка спеціалістів служб у справах дітей та сім'ї районних в місті Києві державних адміністрацій з питань запобігання та протидії домашньому насильству/насильству за ознакою статі та протидії торгівлі людьми» (охоплено 25 осіб). Семінар відбувся з урахуванням та дотриманням всіх вимог безпеки в умовах карантину спричиненого пандемією COVID-19.

На період встановлення карантину, було здійснено всі необхідні заходи із забезпечення захисту прав осіб, які постраждали від торгівлі людьми. У разі надходження звернення від особи, яка вважає себе постраждалою від торгівлі людьми, відповідальний структурний підрозділ здійснював всі необхідні заходи для забезпечення прав такої особи відповідно до Порядку встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2012 № 417.

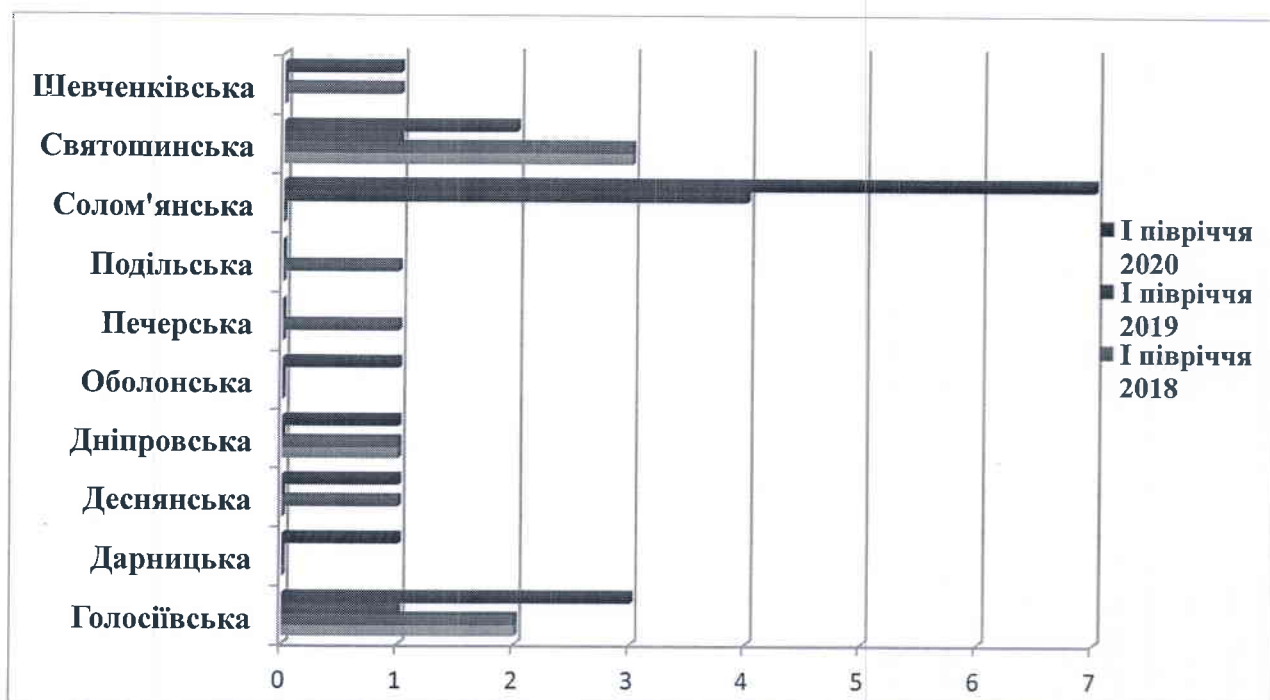
Проведення широкої інформаційно-просвітницької роботи у територіальній громаді м. Києва, співпраця з державними та неурядовими громадськими і міжнародними організаціями, які здійснюють заходи з реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії торгівлі людьми, оперативне реагування на виклики спричиненні пандемією COVID – 19 сприяло зростанню виявлення осіб, які ймовірно постраждали від торгівлі людьми.

Співвідношення кількості звернень щодо встановлення статусу особи, постраждалої від торгівлі людьми за I півріччя 2017-2020 років

Впродовж I півріччя 2020 року до Голосіївської, Дарницької, Деснянської, Дніпровської, Оболонської, Святошинської, Солом'янської та Шевченківської районних в місті Києві державних адміністрацій надійшло **23** звернень щодо встановлення статусу особи, постраждалої від торгівлі людьми, що на **77 %** більше у порівнянні з аналогічним періодом 2019 року (13 звернень).

Співвідношення кількості встановлених статусів особи, постраждалої від торгівлі людьми за I півріччя 2017-2020 років

Відповідно до звернень, що надійшли до районних в місті Києві державних адміністрацій впродовж I півріччя 2020 року встановлено **17** статусів особи, яка

постраждала від торгівлі людьми, що на **183%** більше у порівнянні з аналогічним періодом 2019 року (**6** статусів). Станом на 01.07.2020 року **6** справ знаходяться на розгляді Міністерства соціальної політики України.

При цьому, відповідальними посадовцями проведено співбесіди з особами, які вважають себе постраждалими, заповнено опитувальні листи, надані роз'яснення щодо переліку соціальних послуг, на які постраждалі особи мають право, сформовані та подані пакети документів до Мінсоцполітики для встановлення статусу.

Фахівцями мережі центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді м. Києва протягом I півріччя 2020 року здійснено **15** оцінок потреб осіб, які постраждали від торгівлі людьми, відповідно до яких було розроблено та почато здійснення **4** реабілітаційних планів (у Деснянському, Дніпровському, Святошинському та Шевченківському районах м. Києва), а також продовжується реалізація **2** планів реабілітації з 2019 року (у Дарницькому та Дніпровському районах м. Києва).

12.3 Реалізація сімейної політики та підтримка сім'ї

Сім'я та батьківство завжди були найвищими цінностями у житті кожної людини. Проте, трансформація ролевих відносин у суспільстві, зміна соціально-психологічного статусу сучасних чоловіків і жінок призвели до підвищення значущості позасімейних цінностей: кар'єри, матеріальних благ, досягнення високого соціального статусу, що отримало своє відображення на зниженні рівня мотивації та готовності сучасної молоді до створення сім'ї, народження дітей, відповідального батьківства та виконання батьківських обов'язків.

Сьогодні інститут сім'ї переживає суттєві складнощі: руйнуються сімейні відносини, підвищується ризик розлучень, знижуються виховні функції сім'ї, не підтримуються сімейні традиції, діти вимушені зростати в неповних сім'ях, з усіма негативними наслідками цього явища, загострюються соціальні проблеми, вчиняється домашнє насильство.

Серед причин виникнення цих явищ – низький рівень культури внутрішньо-сімейних відносин, невідповідність молоді до сімейного життя, соціально-економічна незахищеність молодих сімей, безладні статеві стосунки, які негативно впливають на репродуктивне здоров'я молоді та інші.

Майбутнє інституту сім'ї значною мірою залежить від молоді. Вона визначатиме його з огляду на сформовані уявлення, погляди та переконання. Це актуалізує питання підготовки молодих людей до вступу у шлюб, як невід'ємної складової системи виховання підростаючого покоління та гаранту послаблення подальших негативних соціальних тенденцій в суспільстві.

Саме тому, підготовка молоді до подружнього життя та формування навичок відповідального батьківства є однією з актуальних проблем сьогодення, адже від готовності молодих людей, які планують створити сім'ю, їхніх здібностей до саморозвитку та самовдосконалення залежать успішність шлюбу і стабільність сім'ї.

На виконання п. 13.1 Міської цільової програми «Діти. Сім'я. Столиця на 2019-2021 роки», затвердженої рішенням Київської міської ради від 18.12.2018 № 473/6524 (у редакції рішення Київської міської ради від 19.12.2019

№ 596/8169), в березні та червні 2020 року навчальні семінари з підготовки до подружнього життя та формування навичок відповідального батьківства, проводилися серед учнівської молоді системи професійно-технічних навчальних закладів міста Києва.

Враховуючи введення обмежувальних карантинних заходів, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 "Про запобігання поширенню на території України коронавірусу (COVID-19)" та протоколу засідання Постійної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 16.03.2020 № 10 "Про попередження розповсюдження нової коронавірусної інфекції (COVID-19) із 45 запланованих на березень-травень навчальних семінарів було проведено лише 19 занять, якими охоплено 235 осіб, інші 26 семінарів – були перенесені на II півріччя 2020 року.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 20.05.2020 № 392 «Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV – 2, та етапів послаблення протиепідемічних заходів», учнівська молодь була об'єднана у міні групи по 10 осіб, з урахуванням обов'язкового дотримання правил безпеки (маски, рукавички, антисептики, забезпечення відстані між учасниками навчального процесу 1,5 м). Навчання проводилося з урахуванням особливостей молодіжної аудиторії та сучасних тенденцій розвитку сімейної політики. Все це сприяло підвищенню усвідомленості молодих людей до відповідального кроку в житті – створенню сім'ї.

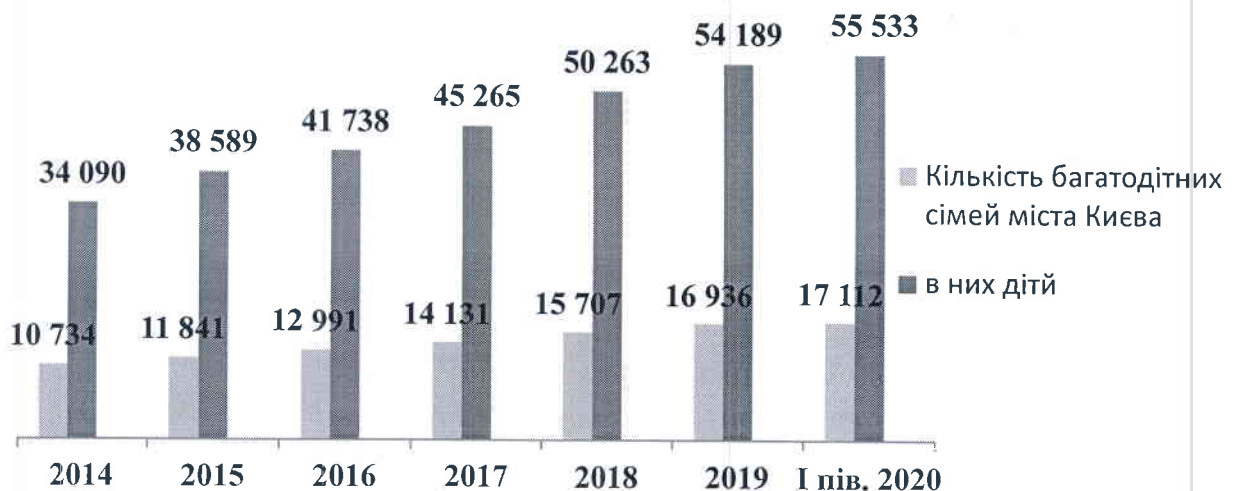

12.4 Робота з багатодітними сім'ями

Законом України «Про охорону дитинства» визначено поняття «багатодітна сім'я» та «дитина багатодітної сім'ї».

Станом на 01.07.2020 в місті Києві нараховувалося 17 112 багатодітних сімей, в яких виховувалося 55 533 дитини.

Щороку в столиці спостерігається тенденція щодо збільшення кількості багатодітних сімей. У I півріччя 2020 року цей показник збільшився на **8,3%** та, відповідно на **10,9%** збільшилась кількість дітей, які в них виховуються у порівнянні з аналогічним періодом 2019 року.

Згідно з нормативно-правовими актами України, відповідальні структурні підрозділи районних в місті Києві державних адміністрацій, забезпечують підтвердження статусу багатодітної родини шляхом видачі відповідного посвідчення, з урахуванням якого багатодітні сім'ї отримують пільги, передбачені чинним законодавством України.

Протягом 2016 – I півріччя 2020 років видано **11 363** посвідчень батьків багатодітної сім'ї та **24 566** посвідчень дитини з багатодітної родини, що на сьогоднішній день, забезпечує потребу багатодітних родин столиці в отриманні соціальних пільг, передбачених чинним законодавством України.

Водночас, Київська міська влада не залишається осторонь потреб неповних сімей, в яких дітей виховує лише один з батьків.

Для таких сімей, одним з пріоритетних, слід зазначити питання економічного (матеріального) характеру. Сукупний бюджет неповних сімей з малолітніми/неповнолітніми дітьми складається з індивідуального трудового доходу та державної допомоги.

На сьогоднішній день в Україні не затверджена Державна цільова програма підтримки сім'ї, що в значній мірі має негативні наслідки, насамперед, для даної категорії сімей. Одинокому батьку/матері дуже важко самотужки поєднувати питання матеріального забезпечення, піклування та всебічного розвитку дітей. Сімейна політика має бути спрямована на допомогу і підтримку таких батьків, особливо якщо на вихованні у них знаходиться двоє і більше дітей.

З метою матеріальної підтримки і підвищення уваги до неповних сімей, Київської міською владою було засновано премію Київського міського голови для одиноких батьків та одиноких матерів, які самі виховують дітей.

Так, відповідно до розпорядження Київського міського голови від 13.09.2018 № 634 «Про внесення змін до розпорядження Київського міського голови від 18 вересня 2007 року № 528 «Про заснування премії Київського міського голови одиноким

батькам та садиноким матерям, які самі виховують дітей» в 2020 році за сумлінне та відповідальне батьківство Премію Київського міського голови було призначено та виплачено 6 садиноким батькам та 10 садиноким матерям, які самі виховують дітей.

За останні роки економічне становище сім'ї в Україні значно погіршилося, оскільки перехід до ринкових економічних відносин змінив співвідношення джерел її забезпечення. Сьогодні відповідальність за утримання й виховання дітей покладена на батьків значно більшою мірою, ніж на державу. Все це свідчить про необхідність застосування заходів державного соціального захисту, допомоги та підтримки сім'ям з дітьми і насамперед багатодітних.

На виконання п. 13.3 Міської цільової програми «Діти. Сім'я. Столиця на 2019-2021 роки», затвердженої рішенням Київської міської ради від 12.12.2018 № 473/6524 (у редакції рішення Київської міської ради від 19.12.2019 № 596/8169) на I півріччя 2020 року було заплановано проведення двох загальноміських заходів для сімей з дітьми даної категорії: з нагоди святкування Міжнародного дня сім'ї і Дня матері та з нагоди святкування Дня батька.

Враховуючи введення урядом обмежувальних карантинних заходів, спрямованих на попередження розповсюдження коронавірусної інфекції (COVID-19), проведення вищезазначених заходів було перенесено на серпень- вересень 2020 року.

Проте, до зазначених свят, 600 багатодітних сімей отримали цінні подарунки, а також 9 мам та 11 татусів отримали подяки Київського міського голови, які беруть активну участь у суспільному житті, зуміли в складній економічній ситуації забезпечити життєдіяльність сім'ї, зберегти теплоту родинних стосунків та досягти успіхів у вихованні дітей.

Головний спеціаліст

Тетяна САЧКОВА